

και πολιτάραχη ζωή του Λονδίνου, είχαν καταβάλει την υγεία του και σιγά-σιγά άρχισε να αισθάνεται ο ποιητής τα πρώτα συμπτώματα της σωματικής εξαντλήσεως, που ήταν πεποιημένο να τον οδηγήσει τόσο πρόωρα στον τάφο.

Η δυνάμεις του τον εγκατέλειψαν και πολύ γρήγορα ο ποιητής κατάνηθε πώς πλησίαζε το τέλος του.

Οι φίλοι του παρακολουθούσαν με λύπη την καθημερινή κατάπτωση της υγείας του. Ο Σαίξπηρ όμως περίμενε το μοιραίο τέλος με θαυμαστή ψυχραιμία, και ζήτησε να γάνη τη διαθήκη του. Ο άρρωστος δεν απορούσε πειν να σηραωθεί από το κρεβάτι του, το πνεύμα του όμως εξακολούθησε να διατηρήσει όλη τη διαύγειά του. "Αν κι' ο Σαίξπηρ δεν υπορούσε πειν να γράφει, τον ενθαρσιούσε όμως να συζητήσει με τους φίλους του και τους συναδέλφους του, που πήγαιναν να τον συντροφεύουν, και να μιλήσει για τα περασμένα καλά χρόνια. Για ν' αποδείξει δε στους φίλους του, πως το πνεύμα του διατηρούσε όλη τη διαύγειά του, τους έδειχνε τα λάβη που πήγαιναν στα έργα του.

— Σήμερα, έλεγε στους φίλους του, έχω είναι ο θεατής. Δεν μπορώ πειν να διορθώσω τα έργα μου, αλλά πώς υποδεικνύω τα σφάλματα που πρέπει να διορθωθούν...

Στη διαθήκη του ο Σαίξπηρ, μοίρασε την περιουσία του σε ίσα μερίδια μεταξύ της γυναίκας του και των τριών κοριτσιών του. Μόνο στην κόρη του, τη Σουζάννα, για την οποία έγραφε εξαιρετική αγάπη, ο Σαίξπηρ άφινε κάτι παραπάνω. "Ανάμεσα στα διάφορα ένθημα που άφινε σε συγγενείς και φίλους, η διαθήκη του Σαίξπηρ αναφέρει και το εξής:

«Στη γυναίκα μου κληροδοτώ το άραίο καφετί κρέββατι μου, στο όποιο τόσο λίγο κοιμήθηκα, με τις φροντίδες του και τις φρονιμότητες του. Επίσης στην ίδια κληροδοτώ το άραίο άσημενίο ρολόζι μου. Στον αδελφό Τόμας Κόμπ, τον αδελφό του εμπατριδίου τον όποιον τόσο άστοχα πείραξα με το σατυρικό επιτόμιο που του έκανα, κληροδοτώ το σπαθί μου, εις ένδειξιν ειρήνης».

Κατόπιν ο ποιητής άφινε διάφορα άλλα κληροδοτήματα σε διαφόρους φίλους του. Συγχρόνως δε ο Σαίξπηρ παρακάλεσε τους φίλους του, Χέμιντς, Μπιορνατι και Κόντελ, να αναλάβουν τη φροντίδα, ώστε τα έργα του να μη χαθούν. Πράγματι, οι φίλοι του ποιητού φρόντισαν, μετά το θάνατό του, να διορθώσουν και να τακτοποιήσουν τα άριστουργήματα της μεγάλης αυτής διανοίας, που θα μείνον άθάνατα. Κι' έτσι το έργο του μεγάλου δραματιστού συγγραφέως δημοσιεύθηκε ολοκληρωμένο, έξη χρόνια μετά τον θάνατο του ποιητού.

Στις 23 Απριλίου 1617, σε ηλικία πενήντα τριών ετών, ο Σαίξπηρ έβασε ήρεμα, περιποιημένος από την οικογένειά του και μεριζούς φίλους του. "Ός την τελευταία του στιγμή, ο μεγάλος ποιητής διατήρησε τη διαύγεια του πνεύματός του. "Έγραψε ένα τελευταίο θέλημα, γεμάτο αγάπη, στην λαοφιλή κόρη του τη Σουζάννα, και με μιá τελευταία προσάθια άπλωσε το χέρι του στη γυναίκα του που σιγόλαιγε κοντά στο προσκέφαλό του.

Ο διάσημος συγγραφέας έτάφη στην εκκλησία του Στράτφορντ και άπάνω στον τάφο του υπάρχει η εξής επιγραφή εις στίχους:

«Διαβάτη, μη προχωρείς και μη ποτώς το χώμα μου. Εδολογημένος όποιος σεβαστεί τον τάφο μου. Άλλοίμονο σ' εκείνον που ταραξεί την ήσυχian των νεκρών!»

ΑΠΟ ΤΟΝ ΞΕΝΟ ΤΥΠΟ

ΤΟ ΦΤΑΡΝΙΣΜΑ ΚΙ' ΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ

Γνωρίζετε τι αποφεύγουν οι αεροπόροι, όταν βρίσκονται ελάνω στα ύψη; Βέβαια, όχι. "Ε, λοιπόν, μάθετε το. Αποφεύγουν με κάθε τρόπο να... φταρνιστούν.

Μάλιστα, ο μικρός εκείνος πιασιός, ο τόσο ανιδύνος στη γη, μπορεί να προκαλέσει τρομακτικές καταστροφές σ' έναν αεροπόρο, όταν πετάει σε ύψος 2000 και 4000 μέτρων πάνω από τη γη.

Ο λόγος είναι πολύ απλός. Το φταρνισμα, καθώς ξέρετε, προκαλεί «άκαριαον πιασμόν της κεφαλής» — όπως λένε οι γιατροί — «κίνησιν άβούλητων των χειρών», σιετατόπιαν ολοκληρωτον του σώματος προς τα εμπρός ή πλαγίως».

Και μιá μόνο από αυτές τις κινήσεις, άρζει για να γάνη ο αεροπόρος μιá «στραβοτιμονιά», ν' αναποδογύρει το αεροπλάνο του και να πέσει να τσακιστεί στη γη...

"Ένας πιλότος έλεγε σχετιζός σ' ένα φίλο του δημοσιογράφου:

— Εύχομαι στο Θεό να μη μου τύχη να φταρνιστώ, όταν βρίσκουμαι εκεί ψηλά. Το φταρνισμα στον αεροπόρο, είναι σφαίρα στην καρδιά!...

ΓΝΩΜΙΚΑ, ΣΚΕΨΕΙΣ, ΑΞΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

— Η οικειότης άνοσίζει τον έρωτα, ο σεβασμός τον νοστιμίζει.

Κα Ρε κ α μ ι έ
— Έκείνο που είναι τρομερό για τις τίμες γυναίκες, είναι ότι η κατογκλωσσιά, μη υποφώντας να διέη τη διαγωγή τους, ξεσπάει στη μορφή τους. Μ λ α λ ζ ά κ

— Η μιζήδες άποσείει ξανάβουν τον έρωτα, η αγάλας τον σβένουν.

Μ ι ρ α μ λ ω
— Είναι δύσκολη πάντα επεξεύριση για μιá γυναίκα να μεταβάλη μιá παλιά φίλια σε καινούργιο έρωτα. Κινδυνεύει να βωη τον έρωτα λιγότερο θεού άπ' όσο τροφεύη ήταν η φίλια.

Ο ύ γ κ ω
— Να σπένω τον έρωτα, να ο έρωτος προορισμός κάθε καλλιτέχνη.

Α λ έ ξ α ν δ ρ ο ς Μ ε ρ σ ο ς
— Δεν δανείζω ποτέ σε γυναίκα! Έλεγε κάποιος στην φίλη του.

— Βλάκα, όταν δανείξη κανείς σε μιá γυναίκα, πάντα σ' άντρα χροσάει.

Β ο λ τ α ι ρ ο ς
— Η γυναίκα ψεύδετα φρασιώτερ' από τον άνδρα. Αυτό είναι μειονέκτημα, μιá και προσόν.

Ζ ά ν Μ ο ρ ε ά ς

— Μιá γυναίκα συγχροεί εύκολότερα την υπερβολική θανασιότητα, παρά την υπερβολική λεπτότητα. Ού της κατογκλωή λιγότερο ένα ξυλοκόπημα από ένα μάθημα λεπτότητας.

Ρ ι σ σ ε λ ι έ

— Μιá γυναίκα ό,τι κι' αν είναι, είναι πάντα μιá θεά προσάτις των φιλασσιένων και των τιμοσημένων.

Κ ρ ο ί α ν τ έ Σ τ α ε λ .

— Η γυναίκες δεν έχουν γενικές ιδέες, δεν νοιώθουν από πολιτική, ούτε από φιλοσοφία. Αυτό είναι' άλήθεια. Η Ψιλασιμένη άνοσηια είναι προσόνιο των άνδρων. Η γυναίκες, όταν λέν άνοσηίες, μιούν τουλάχιστο γι' άσημαντα πράγματα...

Λ α μ α ρ τ ι ν ο ς

— Η γυναίκες αξίζουν περισσότερο από τους άνδρες, γιατί άφοσιώνονται προσσιότερο στην εύτυχία του πλησιον.

Κ ρ ο ί α ν τ έ Π ο ρ τ ι ζ ι έ

— Όταν κανείς λέει πως η γυναίκες είναι πολύ κατώτερες από τους άνδρες, έχει πάντα στο νοη του τον Ναπολέοντα, τον Κολόμβο, ή τον φαυτό του...

Κ ρ ο ί α Ρ ε κ α μ ι έ

— Κάθε γάτα και κάθε γυναίκα, ζοη κι' αν είναι η εύγένεια των τρόπων τους, ή γλίσια της ιασιότητας τους, ή χάρη και η νοστιμάδα των χαδιών τους, έχουν λιγυπολή θηρωδία στην ψυχή που τη μεταρίζει λιγοπολή ή ηθονοσθιεύει τους.

Σ ά ρ λ Α ε μ ε λ .

— Σ' ένα ραγετόβ ό,τι αξίζει προσσιότερο είναι πάντα η άνοσηια.

Β ο λ τ α ι ρ ο ς

— Η γυναίκα είναι ένα πράγμα που ντύεται αγιασεί και γδύνεται.

Α λ φ ο ν ς ν τ ' Α ρ α γ κ ο ν

— Παιτού έρωσιτιμένιο! Κι' όμως πόσο λιγος έρωτας!...

Μ υ ρ σ ο έ

— Η γυναίκες έχουν πολλή φαντασία κι' αισθημασιωτικότητα, γι' αυτό δεν είναι και πολύ λογικές.

Κ ρ ο ί α Ν τ ρ ε φ ά ν

— Η έρωσιτιές ιστορίες ένδιαφέρουν και τους πιο ψυχρούς άνδρωτους, που περιμένουν να Ξαναξεσταθούν άπ' αυτές.

Ρ ο υ σ σ ο ω

— Τα έρωσιτιικά μυστικά είναι εκείνο που συγχροει τη φίλια μεταξύ των κοριτσιών.

Ν τ έ Β ι ζ έ

— Για να γάνη κανείς μιá γυναίκα, δεν χρειάζεται ούτε πρπει να μελετήη αυτήν, αλλά τον τελευταίον έρωσιτι της και τις πρέλλες που τον έσπρωξε να γάνη.

Ο ύ γ κ ω

— Δεν ύπάρζει μεγαλιέτερη ζουταμάρα για ένα σύζυγο, από το να μιλάει στην φιλενάδα του για τη γυναίκα του, όταν είναι τίμια, και στη γυναίκα του για την φιλενάδα του, όταν είναι ώραία.

Μ λ α λ ζ ά κ

— Η γυναίκες γενικά αγιασιόνει πιο πολύ τη βορωδωδή θάλασσα από το σιωπηλό βοινά, δεν νοιώθουν το άπειρο παρά μόνο αν τους μιλά.

Μ υ ρ σ ο έ

— Το πνεύμα ζητά, μιá η καρδιά βρίσκει.

Γ ε ω ρ γ ι α Σ ά ν δ η

— Κι' η άσημιότερες γυναίκες άς μην άπειλιώνεται ποτέ. Στον κόσμο αυτόν μιá γυναίκα βγάει τύνοια δημοφης, με πολλά άλλα πράγματα, εκτός από τη μορφή της.

Λ α μ α ρ τ ι ν ο ς

— Η γυναίκα είναι όποις η ύγεια. Έκτιμομε την αξία της, μόνο ίμια τη γάσιονει.

Γ ε ω ρ γ ι α Σ ά ν δ η